

ତେବେ

ଅଭିନନ୍ଦନପତ୍ରମ ।

କାନ୍ତାରାମ ଚରଣକମଳ ନନ୍ଦଶିଳାଧିପତି,
ସବ୍ରାଦାର ରୂପପଦବି ଶ୍ରବନ୍ତିଶାରତେ ଗା ।
ଦୃଷ୍ଟିକାର୍ତ୍ତ ବଚିରମତ୍ତା ସୁକଳେ, ଧୀମରୂପ,
ଲକ୍ଷଣ କାମ ଗଣ୍ଡିତ କିନ୍ତୁ କାନ୍ତିପତିତି ।

ଶ୍ରମନାଶକ୍ତିରାଜାଚିକ ମନ୍ଦରଜ ପାତାକନତରମଧ୍ୟକୁ ଶ୍ରମନ୍ଦମ—

ଶାଶ୍ଵତ ମନ୍ତ୍ରକାର୍ଯ୍ୟାନାଧାରଣାଶ୍ରମାପାଦନରମଧ୍ୟ ଶରୀରମଧ୍ୟ ଶ୍ରମନ୍ଦମ—

ଶାନ୍ତିଶାନ୍ତିପରିଶାଳକନିଶ୍ଚକଳମଧ୍ୟ ପାପରେତିରମଧ୍ୟକରନ୍ତୁ—

ଶ୍ରମନ୍ଦମ—

ମନ୍ଦ ଦାନୁ ସମୀରଣୀ ସୁରକ୍ଷାତା ଦନ୍ତନୁ ସମ୍ମର୍ମୟ,

ଶରୀରମଧ୍ୟ ଦନ୍ତନୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନରେ ବୁନ୍ଦେଶବରୀ ପଦମଧ୍ୟ—

ନନ୍ଦଶିଳା ପଦମଧ୍ୟ ଗାୟନୁ ବେଦାନ୍ତମଧ୍ୟକା,
ଶ୍ରମନ୍ଦମ—

ଭବଳାପିଳା

ଜୀବତର ବର୍ଣ୍ଣନାର ସମସ୍ତଖ ।

ଅମ୍ବେମାକେ ଗତ ସମୟରେ କୁଳତା
ବାନ୍ଦନେଟିଲ, ସାମାଜିକ ଓ ଅସ୍ତର୍କ ଟିକେ
ଅବସ୍ଥାରେ କିମ୍ବା ଦିନରେ ପାର୍ଟିକ୍ ଅଛୁ
ତାହା ତେଣୁଙ୍କ ଦେଇଥିଲୁଣ୍ଟ । ଅବସାନେଟିଲିବ
ଲୁବତରେ କିମ୍ବା ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆସିଥିଲୁ
ତାହାର ସମ୍ବଳ ସଂକା ଦେଉଥିଲୁ । ଅମ୍ବେ
ମାନେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଲହଥିଲୁ ସେ କୁଳତାନେ
କୁଳନେଟିଲକ ମେହରେ ଦିଲାନ୍ତମତ ଦେଖା
ଯାଏ । ଏହିପରି ବିଭିନ୍ନ ମତାବଳମ୍ବି ହୋଇ
କୁଳତାର ମୁଖ୍ୟ ଅନୁଷ୍ଠାନ ବଂଗ୍ରେସ ବା କୁଳତା
ତାଙ୍କୁ ମହାସିନ୍ଧର ଅବସ୍ଥା କଣ ହୋଇଥିଲା
କିମ୍ବା କିମ୍ବା । ଅମ୍ବେମା ହେତୁଥାରେ କିମ୍ବା

ଦେଖାଯାଇ । କଂଗ୍ରେସ କାନ୍ଦିଲାରେ କାନ୍ଦିଲାରେ କାନ୍ଦିଲାରେ
କାନ୍ଦିଲାର କାନ୍ଦିଲାର, କାନ୍ଦିଲାର ଗୋଟିଏ,
କୋତି କଥ କାନ୍ଦିଲାରକ ଅକି ନାହାନ୍ତି ।
ଦୁଇଟ କଂଗ୍ରେସଟିକ କଂଗ୍ରେସ ଦୁଇଟିକିଲେ
ପରିଦ୍ରାବନେ । କଲମତ୍ତିମାରେ ଶ୍ରୀପତ୍ର
ପୁରୁଷଦୁଇବାଟ ବାପିତ୍ତି କେବୁରୁବିଲ ମନ୍ତ୍ରାଳୟର
ପରିଦ୍ରାବନ ପଞ୍ଚକ କଟଳ । ଗରମତ୍ତିମାରେ
କଂଗ୍ରେସରେ ବିହିଲେ । ୧୯୫୫ ସାଲରେ କରିବ
କାର ତିଥେପ କାନ୍ଦିଲାରକ ପେଇକେବେଳେ
ଅପରାଧୀଯାମଧ୍ୟରା ଲୁହଣ କରିବାର କଥାକୁ
ତେଣେବେଳେ ଦେଖ ଅପରାଧୀଯାମଧ୍ୟରା ଶୁଭାନ୍ତର
କରିବାକୁ ପ୍ରମୁଖ ଅଛି କି କାହିଁ, ଏହା ତନ୍ତ୍ରର
ଦରିଦ୍ରା ନିମିତ୍ତ ଏମାତ୍ର ସମୟ କାମରୁ
କାରପୁର କଂଗ୍ରେସରେ ଅପରାଧୀଯାମ ବୁଲ୍ଲାବି
ଦେଇ । ଏହା ବୁଲ୍ଲାବିହେଲାକୁ ଜୟକଳ, କଳା,
ଲୁହଣକରିବାର ମରମୁଖ ତେବେଳମନ୍ତ୍ରାଳୟ
କଂଗ୍ରେସ ଶୁଭରେ, ଦେଖ ଅପରାଧୀଯାମ ଗାନ୍ଧି
କାର, ଅବଦ୍ୟେମ ସର୍ବର୍କରେ କାର୍ତ୍ତିର୍ବିହାର
ପୁଥୀଥର ସବାହେଲୁ କିନକିମ କଳ ବାନ୍ଧୁବିହାର
ମହାମାରିକାରୀର ଅନୁମୁଦର ବୌଜାନୀପାଇଁ
ବୁଲ୍ଲାବିଦ୍ୱାରା, ଦେଖିବି, କଥ, ଲୁହଣ କରିବାର

ପ୍ରତି କଣହେବୁ ଓ ଗ୍ରାୟ ଦୋଷ ସହ୍ୟ
କ୍ଷାରତର କଥୀପନ୍ତୁର ଧାରତର ସାଧୀନତା
କିମ୍ବା ତେଜ୍ଜ୍ଵଳର କାରାତରଣ କଲେ । କ୍ଷେ
ତାଂପ୍ରସରେ ମହାୟତ୍ତିକ ଅନୁପତ୍ତିର ଥୋର୍
କାଂପ୍ରସର କାର୍ଯ୍ୟକାଳୀରେ ଟତିଏ ଶୈଖିବା
ଦେଖାଯାଇ । ସେହି କଂପ୍ରସର ଦେଶକଣ୍ଠ,
ଦାସ, ହରିନ ଅଜମଳାଙ୍ଗୀ, ପଣ୍ଡିତ ନେହେବୁ
ପ୍ରତି କାଳକଟିଲାରୁ ଯିବା ପତରରେ ମନ୍ତ୍ର
ଦେଲେ ଓ କଂପ୍ରସର ଅନୁଧାନ କାର୍ଯ୍ୟରେ
ବୋଲି ସାହାଯ୍ୟ କରେ ଗାଁ । ଉତ୍ସମଧରେ
କମ୍ବୁରବ ପତାପୁର ଅନୋକନହେବୁ
ସୁରାତଦଳୀଯ କବିତାମାତ୍ର ଓ ଆଜନା
ଲରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ହୁଣଥାଇ, ସହାନୁ
କୁତ ମଧ୍ୟ ହେବାଇଲେବାହି । କିମ୍ବାତିକ
ଶୈଖ ନେବା ମଧ୍ୟ ବିଦାର ବିନାବାଦ
କଲେ । ତଳରେ ସତ୍ୟମହାତ୍ମା ଅନ୍ତରାଳର
ପାହା ହେଲା, ତାହା ଦେବକାରୀ ଦେବିରେ ।
କାର୍ଯ୍ୟପଦେଶରୁ ଯାଇ ସୁରାତ ମନ୍ତ୍ରପାତ୍ରକ ଓ
ନାହିଁ ଏହରେ ହୁଏ ମତହେଲ । ଉତ୍ସମଧରେ
ଲାଲ ଲାଲପତ୍ର, କାନ୍ତି କେବଳ, ମୌଳିକ
ମହୁକ ଅନ୍ତରାଳରେ ପାତ୍ରହେଲ । ଯାଇ ଲାଲପତ୍ର
ଆହୁଦାମାତ୍ରରେ ଦେବକାରିର ସମସ୍ତରେ
ମନ୍ତ୍ରହେଲେ । ମୌଳିକା ମହୁକତମ୍ଭ ଆସି
କହିଲେ ଯେ ସେ ପୁଅମେ ମହୁକାନ୍ତିକ ମୁହଁ
ଜନ୍ମିତ କାଳହେବା ଦେବକ ମୁହଁ ଆଖିବେ ।
ଏବେ ତିଥିରେ ଦେବକାରିରେ ପାତ୍ରହେଲ । ପ୍ରତିତି
ମାରକ୍ୟମୁଖ ପ୍ରତ୍ୟାବଦ ରୋଗହେଲେ
ଶେଷରେ ମୌଳିକା ମହୁକତମ୍ଭ କାନ୍ତିକଟିଲ
ମୁହଁରେ ହରାଇହେବା ହେଲା ମୁହଁ ଆରାତି
କେବଳ ଆରାତିର ସୁରାତଦଳନ ପରମାନ୍ତରେ ।

ତ ଦେଇଲେ । ଏହି ମୀମାଂସାରେ ସତ୍ୟକୁ ନୀତିବାଲ ବଜ୍ରକାର କିତ୍ତେନ୍ଦ୍ରିୟ ପ୍ରମୁଖ କାଳଶତ ଦ୍ରେବ ବଂଶେ ପାଇଲେ । ଆହେତୁ ବିଠକକେ ଅତେବ ବଂଶେ ସମ୍ପଦାଧ୍ୟ ଲେବାର ଧ୍ୟାନିର କେବାରୀ ପାଇସାରେ । ଦେଶର ପରିମାଣରେ ଦେବପୁରୀମାୟୀ ସେମ କେ ମୋହିବୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତରେ ଜଣାଯା କରିବା କମିତି କେବଳ ଦୃଢ଼ୀ ବେବଳୀ ଦୂରାରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରିବା ପାଇଁ ବିବେକବେଚ୍ଛିତ କ'ପାଇ ବୋଲି କେବଳ କରିବେନାହିଁ । ଏହିପରି ବିଭିନ୍ନ ଭାବର ବାର୍ଷିକାରୀ ଦେଖିବେ ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟକୁବାର ଦେଖିବେବେ Constrictive work ବା ସମ୍ପଦକ କାର୍ଯ୍ୟ ଦିଗରର କୁଳ କରି କରିଲାହିଁ । କିମ୍ବା କା ଦେଖିବେ ଯେ ପରିବାର ମଙ୍ଗଳ ହେଉଥିବି, ଏକା ସମ୍ପଦ ସାକାର କରିବାକୁ କଷ୍ଟ ।

ଗଞ୍ଜାମ ଖବରଟୁ ବିବରଣୀ

କୋଣାର୍କ ପ୍ରସଙ୍ଗ

ପ୍ରତି କେବେହୁ ଓ ଗ୍ରାୟ ଦ୍ୱାରା ସହିତ
ଜୀବତର ବନ୍ଧୀପତ୍ରାବ ଦାରୁତର ସାଧାନକାଳୀ
କିମ୍ବା ତେଣୁକର ବାମାବରକ କଲେ । ତେଣୁ
କଂଗ୍ରେସରେ ମହାବୁଧ ଜନ୍ମିତ ଯୋଗୁ
କଂଗ୍ରେସର କାର୍ଯ୍ୟପାତ୍ରଙ୍କୀରେ ଟିକିଏ ଶୈଖବ୍ୟ
ଦେଖାଯାଇ । ସେହି କଂଗ୍ରେସର ଦେଶକଣ୍ଠ,
କାଗ, କର୍ଜନ ଅଜମଳଙ୍କୀ, ପଣ୍ଡିତ ନେତ୍ରକୁ
ଦେବତ କାଳବନ୍ଦେହୁ ଯିବା ପତ୍ରରେ ପଢି
ଦେବରେ ଓ କଂଗ୍ରେସର ଅଜଧାର୍ଯ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟରେ
ବୋଲି ସାହାଯ୍ୟ ଦିଲେ କହୁ । ଉତ୍ତରଧିକାର
କମ୍ବୁରବ ପତ୍ରାବ୍ୟ ଅନୋନ୍ଦନଦେହୁ
ପ୍ରଭାବକାରୀ ଦେଶମାତ୍ର ଓ ସ ଆଜନ୍ମା
କରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିବା ଦୂରପାଦ, ସହାନ୍ତି
କୁଠ ମଧ୍ୟ ହେବାରରେତାହୁ । କେତେବେଳେ
ଶୈଖ ନେବା ମଧ୍ୟ ବିଦ୍ୟାର କାଳବର
ଦେବ । ତଳରେ ସତ୍ୟକୁତ୍ତ ଅନୋନ୍ଦନ
ପାଦା ଦେଇ, ତାହା ଦେଶକାମୀ ଦେବିରେ ।
କାଳଦେହରୁ ଯାଇ ସ୍ଵରାତ ମନ୍ଦିରରକ କ
ନାହିଁ ଏହରେ ହୁଏ ମନ୍ତରକାଳ । ଉତ୍ତମଧ୍ୟରେ
କଲ ଲଭେତ, ତତ୍ତ୍ଵ ବୈଜ୍ଞାନିକ, ମୌର୍ଯ୍ୟ
ମହୁକ ଅନ୍ତର କାର୍ଯ୍ୟକୁ ହେବେ । କର ଲଭିତ
ଅନ୍ତରାମାନକେ ଦୁଇଜନର ସମସ୍ତରେ
ମନ୍ତରରେ । ମୌର୍ଯ୍ୟା ମହାବିଦ୍ୟା ଅପା
କରୁଥେ ଯେ ସେ ସ୍ଵାଧେନ ମହାବାଜିବ ମୁକ୍ତ
କରି ଜୀବନେବା ଦେଇର କହ ଅନ୍ତର ।
ଏକେ ଦେଖିବେ କଂଗ୍ରେସରେ । ପଣ୍ଡିତ
ଜୀବତର ଦୁର୍ବଳକାରୀତରେ ଅନେକ
ଅଧିକ ନିତି କଥା ଶୁଣାଯାଇଥିଲା । ମାତ୍ର
ପ୍ରକୃତ ହତର ପରିମାଣ ତତ୍ତ୍ଵପଦ୍ଧତି ଭାବା
ଜୀବତ ସର୍ବାବବର ସାମରକ ଅଧିକ, ଗୋ
ଅଧିକ, କେତେବେଳେ ଅପରାଧ ଏବି ବିଭିନ୍ନ
ଅବାରତର କୌଣସି କର ହୋଇଥାହୁ ।
ବିହିତ ଦ୍ୱାରାପ ବୋଣାଇଥାହୁ । କୋଣେ
ଏବି ଶୋଭା ଅନ୍ତରେ ବୁନ୍ଦେଖଣେରେ କିନ୍ତୁ ଯତନ
ହୋଇଥାହୁ । ଜୀବତର ମୋଟ ମୁତ୍ତ ମଧ୍ୟ
ଦେଇଲାମ ରିତରେ, ଅଦିତ ସମ୍ବାଦ ପ୍ରାୟ
କ ଲାଗ ଦେବ । ପ୍ରାୟ ୫ ଲାଗ ଏକ ବିଭାଗ
ଦେଇବ ବୁନ୍ଦେଖଣେ ହେଇଥାହୁ । ଜୀବତ
ଦିଅପରେ କରିବାକାମବର କିମ୍ବା ସର
ହୋଇନାହୁ । ଜୀବନର ପୁରୁଷାକାରୀ ଅନ୍ତର
ସବାପ କୁପକ୍ଷନ୍ତରେ ନିଜ ଦେଇଲାକୁ ଅନେକ
ଟଙ୍କା ବାରକରିଥାହୁ । ଜୀବନର କରିଲ
ପ୍ରମାଦକ ସାହାଯ୍ୟ ସକାରୀ ପୁରୁଷାକାର ସବକ
ଦେଶର ଲେବ ମୁକ୍ତହସ୍ତରେ ସାହାଯ୍ୟ
କରୁଥାହୁ । ଜୀବନର କର୍ତ୍ତାମାତ୍ର ବିଷ୍ଟ
ଜୀବନେ ବିଷ୍ଟ । ସେବାରେ କର୍ତ୍ତାମାତ୍ର କୁତ୍ତ
ଦେବ ମହାମାତ୍ର ଅକ୍ଷାର ଖାରି କରିଥାହୁ ।
ଜୀବନର ମାତ୍ରିକ ବିନ୍ଦୁରୁ ମାତ୍ରିକ ଦେଇଥି
ସମେତରୁ ବୀତିମାତ୍ରକ ସେବା ଶୁଣୁଣା ଜୀବନ
ଏବି ଜୀବନ କରି କମନ୍ତେ ୫୦ ଲାଗ ଟଙ୍କା
ଦେବାପାଇଁ ମାତ୍ରିକ ଲବହୁମେଖ କୁ ଜୀବନ
ଦେଇଥି ।

ମୁଦ୍ରାକାରୀ ପତ୍ର

ମହାଭାଗିକ ସମ୍ବାଦ
ପୁରୁ ଦେବବାପ ମନ୍ତ୍ରା ରତ୍ନ ତା ୧୦ ବିଂ
କେଳକେ ମହିମାମାତ୍ରାକ ସହିତ ମୁଖ୍ୟ

କରିଥିଲେ । । ତାଙ୍କର ହେବମୁକ୍ତି
ବର୍ତ୍ତମନ ଦେ ଭଲ ଅଛନ୍ତି । ବୁଢ଼ି ଦୁଃଖ ଏବଂ
ଭସନ କମଣ୍ଡେ ତାଙ୍କୁ ଦିଅଯାଇ ଅଛି ।
ତହିଁରେ ସମ୍ମୁଦ୍ର । ତାଙ୍କର ମନ ମଧ୍ୟ
ଅଛି କିନ୍ତୁ ଶଶିକର ଓଳକ ଏବଂ ତାଙ୍କର
ଯାଇଅଛି । ସୁତାକ୍ଷା ଛଡ଼ା ସେ କେବେ
ଥିବ ଏବଂ ଉଦ୍‌ଦୃଶ୍ୟର ତାଙ୍କର ଥମ୍ଭୁ
ହୁଏ । ତାଙ୍କର ମୁକ୍ତିର କଳାକର ଶୁଣି
ଧରେ “ ମୋତେ ଶୀଘ୍ର ମୁକ୍ତି ଦେଇଲେ
ସୁଖୀ ହେବନ୍ତିହୁ ” । ଦେଖ ମେଳ
ଶୁଣାଇ ବ୍ୟାପାର ଘଟିବ । ”

Digitized by srujanika@gmail.com

ଗୋ-କଧରେ ଅରହୁ ।
ଦୁର୍ବୁଲ ଅରବ ମୁଦ୍ରା କାମକାରେ କେ
ମେହନ୍ତ ପାଇଁ ଦୁଇ କରିଥିଲେ ଏହି
କମ୍ପ ଗୋଟିମାତ୍ରା ମେହନ୍ତ ପାଇଁଲେ କେ

— ० —
ବରକର ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ର ।
ବରକ ଚରିଧ୍ୟାନକାରୀ ବେଶାବ୍ଳେ
ସଂଲବ୍ରାତରେ ଜୋଟିଏ ପକ୍ଷା ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ର
ହେଉ ସେଠାରେ କାନ୍ଦାପୁରା ଥି
ଅନେକ ଲୋକ ପ୍ରତିଶତ ଅନ୍ତର୍ମୟ ନେଇଥି
ମାତି ଦୂରଶ୍ଵର ବିଦୟୁ, ଦେଠାରେ ପାନ୍ଦ
ନାହିଁ । ପୁଣେ ଧର୍ମଶାସ୍ତ୍ରର ପ୍ରେସମାତ୍ର

ଏହି ଜୀବନ କିନ୍ତୁ ମେଲେ ମୁଣ୍ଡ ଖାଇଲେ । କରୁମାଳ ବାଢ଼ୀରୁ ଯୀବା ବାଟ କରୁଥିଲୁ ରଥବାରୁ ଯାଏମାତଙ୍କ ବଢ଼ି କରୁଥିଲେ ବାଢ଼ୀରୁ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ ଏହି ଲୁଣ ଖେଳିଲୁ କରିବାରୀ ପ୍ରାତିମତ ଅପରିଷ୍ଠ ବ କରୁଥିଲେ କରୁଥିଲେ ସବଧା ଏକାଟେ ନାହିଁ ଅଭ୍ୟାସର ସେବାଗାର୍ ଧର୍ମଶାଖା ପ୍ରାପନ ପାରଥିବାପ୍ରତିକଳ ପରାମାର୍ଦ୍ଦ ଧ୍ୟାନ କରୁଥିଲେ କରିବୁ ଯାଇଲେ । ସାଧାରଣକି ସାମ୍ପ୍ରେଦିନ ମହିନର କର୍ମକଳା କରିବା ସକାଳ ମିଳିବା କରିବା ଏବଂ କରିବାରେ କରିବା କରିବା ଏବଂ

— ୧୦ —
ଭାଷା କାତ୍ତିବକୁ ଲଖାଇଅଛି ଯେ
ଛଟ ଲକ୍ଷ ଦାରୀ ମତ୍ତୁରୁଷର ଟଙ୍କା ପେଣେ
୧୧ କାରଣ ହତ ପୁରୁଜନକୁ ବ୍ୟାଙ୍ଗ
ଛମା ଦିବିବା । ଲକ୍ଷଣର ଜଳମାଧ୍ୟାବୁଣ୍ଡର
ଅଲମତ, ଲାଗୁ ଅବରେଣ୍ଟର ଏକ ବିଦ୍ୟୁତ
କେପାରେବୁକୁ ସମ୍ବନ୍ଧ ବେଳୁର ଫଳ
ଯୁଗେତ କର୍ତ୍ତମାନ ଏକ ମହାବିପବୁକୁ ଜଳ
ବାଲଅଛୁ । ଗ୍ରୀବ ବିଶବେ ଟଙ୍କା ଜମାଦେଇ
ଛଟଲ କର୍ତ୍ତୁ ତିଥିର ଦିବିବାର କଥା, ନ
ଯେ କାରୀ ଛକତା କର କର୍ତ୍ତୁ ବ୍ୟାଙ୍ଗ
କରିବ କୁଷବାର ଜଳମାଧ୍ୟ । ଜୀବମାତ୍ର
ଭାବ ବଜାରର ସାମରି କର୍ମଗୁରୁମାନ
ପାଲଦେଇ ଅନ୍ତରୁ ଏକ ଗୋଟାଏ କବାଳ
ଟେଲ୍‌ ତଥେ ଲୋକୁ ଆହାର କରିଅଛି
ବୋଲି ଆଗରୁ ଜଠାର ଅଛନ୍ତି । ଏ ସବୁ ପଟ୍ଟି
ଗ୍ରୀବ ଦୁର୍ବଳ ସଦିଗ୍ଦୁମର ।

ଅପୁରୁଷର ପାଦରେ ଆପୁରୁଷର ପାଦରେ ।
କଣେଇ କରନ୍ତି ଅପୁରୁଷର ମହିମାକାଳ
“ଅପୁରୁଷର କଣ୍ଠରେ” ପରମାନ୍ତରେ
ପୁରୁଷୋଦ୍ଦମ ମିଶି (ଅନ୍ତରୁଷ୍ଣ ଶକ୍ତିଚାର୍ଟ)
ଏବଂ ଗତିରେ ମେଣ୍ଟର, ଏ (ସର) ପାଶରେ
ଅଛନ୍ତି । “ଅପୁରୁଷର କଷକ” ପରମାନ୍ତରେ
ମହେଶର ମହାଶାଖ (ଶକ୍ତିଚାର୍ଟ) ଶା
ଅଛି, କି ପ୍ରତିବନ୍ଦ (ସର) ଶା ବୈଦ୍ୟମାର୍ତ୍ତ
ଦିଶା (କଟକ) ଶା ପାଦରମ କଳ (କଟକ)
ଆଶରେ ଅଛନ୍ତି । ଦେଖିବେ ଆପୁରୁଷର
କିମ୍ବାକ ଶରୀର ଦୂର ପାଦରେ ଦେଖାନ୍ତର
କାହିକା ପାଦାହର ପୁରୁଷର ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ
କେବଳାକାର ସାଧନକେବଳ, ଅକାଳ ମୁଦ୍ରରେ
କଷକଟକା ଅପୁରୁଷର କେବୁଣ୍ଡା ଦେଖିବୁରେ
କୋର୍ତ୍ତମ କଷକ ଦୁଇଦାଦର ବନ୍ଧନପ୍ରାଣ ଦେଇବା
କରିବ ।

“ଶାଥନୀ” ର ଭାବନା ।
ସମ୍ବଲପୁରର ସାପ୍ରାତିକ ପହିତା “ସଧକା”
ଦୁଇବର୍ଷ ଅତ୍ୟନ୍ତ କରୁଥିଲା । ତୁମ୍ଭୁ ବର୍ଷରେ
ଦଶବାଦ୍ୟମ — କବୋସାହିତର ବାହାରିବା
ବନ୍ଦଳରେ ସେ ଶାହିକମାରଙ୍ଗର ଦୁଇବି
ହାରଇ ଫଳରେ ଶ୍ରୀମନ୍ମାଣି ହେତୁ କରୁଥିଲା ।
ଓଡ଼ିଶାର ସାପ୍ରାତିକ, ମାସକ ମହିନା ଭାଗରେ
ସତା ନୃତ୍ୟା ଦୂରେ ସମ୍ବଲପୁର ସାଧକ
ପଞ୍ଜାଦିତ ତାଙ୍କ ଭାଗରେ ସେଇରେ
ଯଟିଗାହୁଁ କୋଳ ବିଶ୍ୱ କର
ବର୍ତ୍ତମାନ ବିଭୁମିତ ହୋଇଅଛନ୍ତି । ଆମ୍ବୁ-
ମାଜେ ତାଙ୍କ ଦୁଇରେ ସମଚକ୍ରତା ପ୍ରକାଶ
କରୁଥିଲା । “ସଧକା” ର ପୁଣ୍ୟପାତ୍ରକ-
ମନେ ସାଧନାରୁ ବନ୍ଦଳ, କବୋସାହ
ଦୁଇବକର ପୁନଃ ପ୍ରକାଶରେ ସାହିତ୍ୟ
ପ୍ରଦାନ କରିବ କେଇ ଆଜାଦିଲୁଁ ।
“ସଧକା” ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସୁରମ୍ଭୁଲିତ ପଟ୍ଟକ,
ଏବ ସଞ୍ଜାଦିବଳର ଯାହାମ ଓ ଅଧିକଯାହ
ପାଇପାଇ ।

କୁମୁଦ ଅତ୍ୟଗୁର ।

କଟକାଳୀ ଗୋଟିଏବୁର ଆଜଟିପଦୀଙ୍କ
ଅନ୍ତର୍ଗତ ଦେବୀଙ୍କାରେ କୁମୁଦଙ୍କ ଉପଦ୍ରତ
ଅତିଶ୍ୟାମ ଶ୍ରୀକଥାରୁ । ତାହାର ଅକଳ୍ପନର
ପରିପାଦିତ ଉତ୍ସବର ଉତ୍ସବର ପାଦମଣିକରେ ପଦା
ଅଶକ୍ତ ଅବସ୍ଥାରେ ଉତ୍ସବରୁ । ନିରାକରିତରେ
କାର ସେହି ଶ୍ରୀମଦକବିର କୃତ, ଗୋଟିଏହି
ତହିଁ, ପ୍ରେମାନନ୍ଦ କଳ ସହାନ୍ତ ପାଦମଣି
ଏବି କର୍ମ୍ୟ ଉତ୍ସବର ସଙ୍କଳ ହୃଦୟାବେ ପୁରାନ
କୁମୁଦ ଉତ୍ସବରେ ମଧ୍ୟ ଲେବିମାନର ଉତ୍ସବ
ଆଶ୍ୟ କେବଳ କଥା । କୁମୁଦର ଅତ୍ୟଗୁର

ଭବ୍ୟରେ ଲେଖମାଟେ କଥାକୁଳ ପ୍ରକରେ କହି
କଥାକୁ କି ଆଖି ବ୍ୟବହାର ବିବୁଧିକାରୀ,
ଅର୍ଦ୍ଧାବ ବିଷୟ କୁମୀର ଏତେହିର କର୍ତ୍ତାର
ହୋଇଥାଏ ଯେ ପେଗର ଅବତ୍ତାରେ ପ୍ଲଟକୁ ମୁହଁ
ପରାପରାବୁ ନେଇଯାଇ ଗାବ କରୁଥାଇ । ଏ
ବର୍ଷ ବକ୍ତା କୁମୀରକୁ ବିଭିନ୍ନ ଜ୍ଞାନକ
ପାଠୀଙ୍କ କଣ ଲେଖ ମୁହଁ କରିଦେଇ । ଏତିକର୍ତ୍ତା
ମଧ୍ୟ ଏହିପରି ମୁହଁ ଦେଇଥିଲେ । ଯେଇବେ
ଏ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ରଘେର୍ କରୁଥିଲେ ଫଳ କୋଇ
ଥିଲେ କୋରି ବୈକମାନକର କ୍ଷୋବ ।
କର୍ତ୍ତମାତ୍ର ଗ୍ରମବାସୀମାନେ କୁମୀରର ଶ୍ରୀମାନ
ଅନ୍ୟାନ୍ୟକୁ ବିଶାଳବା ଗାଇ କହା
କରେନ୍ତିର ମହୋଦୟକୁ ନିବିଟି ଆହେଦରି
ପରି ପଠାଇଥିଲୁଛନ୍ତି । ଉଚ୍ଚ ବରଦାରିର କୁମୀର
ରକ୍ତ ଶୀଘ୍ର ପରିବ ଲେକମାନଙ୍କୁ ଚିତ୍ତର
ଦ୍ରୁତ ବିରକ୍ତ ମେନ୍ତେ ଆମ୍ବେମାନିକ ମୁହଁ
କରେନ୍ତିର ମହୋଦୟକୁ ମନୋଦେହ ଆହୁ
ତର କଥାରେ ।

ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଓ ଶୁଣେନ୍ତି କଥା ।
କହୁଥେବେବେ ଉତ୍ତାନ୍ତକର୍ମମେଳ ସ୍ଵରେ
ପ୍ରାଚୀନ ଏକ କମେଟି କୋରିବର
ପ୍ରାଚୀନ କଥାରେ ଯେ ୧୯ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଗୋଟିଏ କେବେକୁ ଏବଂ କେବଟା କାମକ
ପ୍ରାଚୀନ ପ୍ରାଚୀନ ପରିଚାର ବିଶ୍ୱାସ । କହି
ମାତ୍ର ମୁଖ୍ୟାବ୍ୟାକ୍ଷମ ଭାବେ ଦିର୍ଭିରେ କେବଳ
କେବଳ ଧ୍ୟାନାବ୍ୟାକ୍ଷମ ଏବଂ ଯେ ଦିଗ୍ବ୍ୟାନେ ଆବେ
ଯୋ କରୁଥାଇର୍ଥେ ଅବଶ୍ୟକ ଯେତେବେଳେ ଆବେ
କାହା ପ୍ରଦେଶ ଏବଂ କାହାକୁ ଅନୁଭ୍ୱାନ କରି
ହୁଏ । ଏବେ ଶୁଣାଇବୁ, ସେ କିନ୍ତୁ ପ୍ରକାଶ
ଅନୁଭ୍ୱାନ କରି ସୁଧା କରି କହୁଥେବେବେ
ଏବଂ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ପ୍ରକାଶ, ଅନୁଭ୍ୱାନ
ଏବଂ ପ୍ରକାଶ ସାମାଜିକର୍ତ୍ତ୍ବ ଦୂର୍ଭାଗ୍ୟ ସବ୍ରିଷ୍ଟା
ମାତ୍ରକ କୁଳ କରୁଥାନ୍ତି । ଶ୍ରୀ ସମ୍ବନ୍ଧ
ଦିଗ୍ବ୍ୟାନରେ ଉତ୍ତାନ୍ତକ କରିବା ପରିପାତା
ଅନୁଭ୍ୱାନ କୁଳ, କୁଳକ ପାତାନ୍ତକ କିମ୍ବା
ପାତାନ୍ତକ କରେଇ ନାହିଁ ହେଉ କିମ୍ବା
କରିବା ଅନ୍ତର୍ମୁଦ୍ର ପତ୍ରକରି କରୁଥାନ୍ତି । ଦିଗ୍ବ୍ୟାନ
ମେଲମଳ ଅନ୍ତର୍ମୁଦ୍ର କରିବି ଏବଂ ଏହି
କାମକ ଉତ୍ତାନ୍ତକ ।

ଦିଲ୍ ଦୁଇବା ପ୍ରକେଶ୍ୟମାଣି କଷାଯ୍ୟରୁ କମେ-
ଦରକ ନିବନ୍ଧକୁ ଅତିରିକ୍ତ ଅବସବଳ କରିବା
ବିଷୟକ । କାହିଁଦରମାତେ ପ୍ରାଣିମନବ
ସମ୍ବ୍ରଦେ ମହାମତ ଅନ୍ତ୍ରୀକ୍ଷର ତା ୧୦ ଦିନ
ଥରେ ପଠାଇବା କମନ୍ତେ ଆୟୋଜନ ଦିନ
ହାଇଅଛି । ସବୁ ଅବସବଳ ଦେବରେ ଦୁଇବ
ଅର୍ଥମାତ୍ରେ ଦେଖିବାରମନ୍ତେ ମୋଟିଏ
ଦେଇ ଗଠର କରାଯାଇ । ଶୁଣିବା କହୁଛାଇବ
ଅର୍ଥମାତ୍ରେ କମେନର ଏବେ ପରିଷ୍କାରକ
କମେନ କଷାଯ୍ୟ ଅବସବଳ କରିବେ ।
ଯର୍ତ୍ତମାନ କରିବାରୁ ଗାୟବନକୁ ସତର
ବରରେ କମାନ୍ତର—ପଦ—ଚିପକ ହାତ
କାହିଁତ ବଦଳବାକୁ ଯତା କରନ୍ତି ସେ
କାହିଁତ ବେଶମେଳକ ତିଥି ଦେବରସାର
କାହିଁକୁ ଅବସବଳ ହରାଇବ । କଲେଇବ କଷ
କରିବା ପ୍ରକାଶ କଷମୁକେ ଦେଖି କିନ୍ତୁ
କାହିଁବର ହେବେ କମେନର ଓ ପରିଷ୍କାରକ
ଏହୁକଳଠି ପାରାଇବେ ।

ନୟକୁଣ୍ଡିତ ଶ୍ରଦ୍ଧମାତ୍ରେ ଧାର୍ଯ୍ୟକୁ ତେବେ
ଦର୍ଶି କମଳେ ମାସିର କଣ୍ଠକା କୁଥାକୁଣ୍ଡିତ
ତିଥାଇଲେ ।

ସବାର କୋଣିକ ଏ ଦୀପ, କୁରାକୁଥ ପଣ୍ଡା,
ଲେଖ ଶକୁଳୀ, ବାମର ମେଣ୍ଡା, ମନ୍ଦୁତୁଳେ
କୁଣ୍ଡିତ, କେତେଥ ମର୍ମା ବୁଦ୍ଧିକାର କୁନ୍ଦାଳୀ
ତଥାର ଚଣ୍ଡା; ମୁକୁଣୋତୁମ ମର୍ମା ଏହି
ସବାର କରସୁନାତ କେପାଠୀ ।

ସୁତ୍ତନ କରିବିଲାକା ପାଇଲେ କରାକୁଣ୍ଡିତ
କୁଣ୍ଡିତ ଶୋଇଲ ବିଲାକେନ କର କାହିଁଲା
ମନ୍ତ୍ରେ ଏ କଣ୍ଠକା ସୁନ୍ଦାର ପାଇଅଛନ୍ତି ।

—०—

ମତ ମୁକୁଣ୍ଡର କୁଣ୍ଡାମ ।

ଅତ୍ୟତ ପରିବେ ମର୍ମା ତେବେ ଏହି ପରିବେ
ଅଥବାକୁଣ୍ଡିତ ପଣ୍ଡା, କାରାକୁଣ୍ଡା, ମର୍ମା କଥକା ପଣ୍ଡା
କରିବାରୀକୁ ସବୁପାଇକ ଅଟକାଇନ କରିବାର
କମ୍ବୋଇତ ପରିବେକୁ ହେବ । ବାଲକର
କିମ୍ବା ଲକ୍ଷ କରିବାର ଏହି ପରିବେକୁ ହେବ ।

ଶ୍ରୀ ରେଣ୍ଡକଟ୍

ଲ, ଅଛି କେଇ ଏବଂ କି, ଏହି ଅର୍ଥ
ଲେଖିବେ ଜ୍ଞାନମାତ୍ର ଏବର୍ତ୍ତ ବନ୍ଦହୁଣ୍ଡ ଉପରିରେ
୧୯ ମାତ୍ର ଅଛିବୁବାକର ଠାରୁ ୩୯ ବାରର
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଦିନମୁଢ଼ ପରାବଳେ ଯାଇଥାରି
[୩୫] ହୁକଟ ଦେଖି ବହୁବେ । ଅଛବଳ
ଏହି ବଜା, ଏହି ଅଛବଳ ଦୁଇ ବକ୍ତାର
ବୃତ୍ତବ୍ୟାକ ଦେଇଲେ ପ୍ରଥମ ଓ ଦ୍ୱାରୀ ଶ୍ରେଷ୍ଠୀୟ
ହଟଟେ ହୁକଟ ନାହିଁ । କୁଣ୍ଡିଦ ହେଲାକ
ଦୂଲଟା ସ୍ଵର୍ଗ ବଜା ଦେଇଲେ କଷମ ଶ୍ରେଷ୍ଠୀୟ
ହକଟ ନାହିଁରେ । ଯେଉଁ ମାତ୍ର ଏବରିତି
ମାଲକରୁ ହୁକୁକ ବାଟ ଯିବେ, ଧେମାତିବ
ସବାରେ ଏହି କଥାପାଇଁ । ବୁଦ୍ଧାମୁଖେଣୀ ସହ-
ମାନେ ରେଇ ଗୋଟିଏମାନେ ଜୀବନପୂର୍ବ
ଦେଇଲେ ମଧ୍ୟ ଜୟମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସୁନ୍ଦର ପରାବଳେ
କରା ବ ଯିବା ଦେଇ ଗୋଟିଏମାନକୁବର
ଅଭିନନ୍ଦନକ ସମ୍ମାନକ । ସବୁ ହୋଇଥାଏ
ଦୁଇ ପରାବଳ କରିଥିଲା ସମ୍ମାନର ଅବଶ୍ୟକ
କବିଜ୍ଞାନୀୟଙ୍କେ ଏ ସର୍ବଦ୍ଵାରା ଦେବକାଳୀ ସ୍ଥାନର
ଦେଇ କଥୁକା ଅବ୍ୟକ୍ତ ଦୂରର ଅଜ୍ଞାନ ।

ହେବ । ମହାନୀଯ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ କେବଳ ଯୋଗି ତୁମର ଆକଟ କରାଯିବାରୁ ନାହିଁ ଯାହାକିମ୍ବୁ ଦୁଇରେ କାଥା ଅଛିଲୁ ଓ ମାର୍ଗସହ କଲେବୁ ନାହିଁ ଯାଇ ଲୁହରେହୁ “ଦଳ ହୋଇ ରହିଲା । ଶେଣେ ଅପ୍ରେ ଥେଣେ ଦସର ରର୍ଦ୍ଦ ଏତେ କଲି କେବଳିରେ ଆହ କିନ୍ତୁ ଦସରଙ୍ଗେ ଏହା ଆମେ ସହବରେ ବଚନରେ ମିଳି, ବର୍ତ୍ତମାନ ସମାଜ ତୁମ୍ଭରେ ମଧ୍ୟ କୁଳ ବୈପାରିକତା ।

ବର୍ଷାରେ କଣ୍ଠକ

ଭାବନାରେ ନିର୍ମଳ ସମସ୍ତ ଏହି ଶୁଭକୃତ
ସମସ୍ତ । ଦେବକୁଟିର ଏହା ଏକ ପ୍ରକାଶ
ଆତାର ଧ୍ୟାନ କରୁଣ୍ଣ ଶେଷ କିମ୍ବେ ଏହା ସମ୍ମ
ପ୍ରତ୍ୟେକୁ ହ୍ରାସ କରିବ ଏହା କିମ୍ବେ ପରିବାର
ଆବଦ । ଭାବନାର ଉତ୍ସମ୍ଭବ କିନ୍ତୁ କିମ୍ବେ
ପ୍ରଥମେ ଏହାହିଁ ଆମେ ଆମେ ଆମେ ଆମେ
ପ୍ରତି ମୁହଁର୍ଦ୍ଦରେ ଯେ ଲାଗୁ କରିବ ଏହା
ଦେବକୁ ପାରିବୁ ହାତାକାର ପରିବାର
ଏହି ଲାଗୁ ଲାଗୁ ପାରିବ ଆମ୍ବାକ ପିଲା
ଆମ୍ବା, ଏହା ଲାଗୁକର ପ୍ରତ୍ୟେକେ ଉପର
କଲେଣି । ଏ ସମସ୍ତମାତ୍ର ହିନ୍ଦୁଭାବୁ କି ହେବ
କାହାର ଅବପ୍ରା ମେ ଆମ୍ବାକ ଶୋଭନ୍ତି
ଦେବ ଏଥିରେ ସମେତ ନାହିଁ । କାହାର
କାହାର କାହାର କାହାର କାହାର

ମହାଶ୍ରଦ୍ଧା, ଯେବେ ପରିଚାଳନାକ କାହିଁ ପୁରୁଷ
ଲଭ୍ୟକି । ମହି କେବେକ କେହି ଆରେ ଏହି
ଦୁଇର ଜୀବର ଅବସଥାକ କର କାହାର
ସ୍ଥରକାର କିନ୍ତୁ କରିଅବ୍ଦର୍ଶନ ଓ ୧ କୌଣସି
କୁମରର କାହିଁ ପକ ପରେ ମୋଟିକ
ଦୁଇ ଦୁଇ ଜୀବ କରିଦେଇ ଧେମାକେବଳ କା
ପରମାଳ କେଇ ବରୁଳାନ୍ତି । ଏବେ କୁଳ ବାହୀ
ପରେ ମୁହଁ କିନ୍ତୁ ନାହିଁ କେଇ ଅମେମାଳ
କିମ୍ବକମ୍ବ ଦର୍ଶନ । କାରବକ ଦୁଇର୍ଦ୍ଦୀ କେ
ମଦବ ମଧ୍ୟକୁ କଳିଛିଲାକ ଏ ପରମାଳକିମ୍ବକ
ଏହିରେ ପୁରୁଷକିମ୍ବକ କି କିମିଲେ ଏହି
ପୁରୁଷକାର ହେବା ଅପରାଧ ।

ମୁଦ୍ରଣ

କେବଳ କୁଳମାତ୍ର ନାହିଁ ।

ଅନ୍ଧାଳେ ବୁଦ୍ଧିମାନ ।
ଜୀବାଳ ପାରେ କିମ୍ବାରେ କିମ୍ବାରେ କିମ୍ବାରେ
ମାତେ ପାରେ କିମ୍ବାରେ କିମ୍ବାରେ କିମ୍ବାରେ
କିମ୍ବାରେ ।

ଅମ୍ବବ ବୁଦ୍ଧିମତ୍ତା

— 1 —

ଏବଂ ବନ୍ଦୁମେଳ ବୋଲି କରିଥିଲୁ
କିମ୍ବା କବରକୁଳ ତାରେ ପ୍ରତିକୁଳ—ଅର୍ଥ
କିମ୍ବା କବରକୁଳ ମୂଳ ମନ୍ଦିରର କବେ-
କବେ ୧୯୫୪ ହାତ୍ମନ୍ତର ମାତ୍ରରେ କବରକୁ
କିମ୍ବା କବରକୁଳ । ପ୍ରାଚୀମାତ୍ରର ବୟସ ୧୯୫୪
କାହୁରାକୁ ଏକାହନୀରେ ୨୨ ବୁଦ୍ଧି କରି

ପ୍ରାଚୀନ କର୍ତ୍ତାଙ୍କାରୀଙ୍କ ସେବ୍ୟୁଦ୍ଧ କାହାର କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

ପରିବହନ - ୩୫ ।

ଶ୍ରୀ ହୃଦୟ ପଦ୍ମ ପାତ୍ର— ପନ୍ଦିତାରମଣଦେବ
ପାତ୍ରର ଘୋଷ୍ୟ ଦେଇ ଅପରା ଅଧିକା ସ୍ଵପ୍ନର
ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଦିଦିକ୍ଷା ପାଦାର ଆଶର ଏବଂ
କରୁଥିବ ଦୁଇର ସମ୍ମାନକାରୀ ଦେଖିଲେ ପ୍ରପା-
ରେତ ବନ୍ଦିବର କା ଏହୁ ପ୍ରବାଧକ ଅନ-
ଦେଶ କଷ୍ଟଯାଇ କା ବନ୍ଦେ । ତେଣୁମେହି
ଶ୍ରୀ ସହିତ ବାର୍ଷିକ ଦୂର୍ଯ୍ୟର ସମ୍ମାନକାରୀ
ମନ୍ଦିରରୁ ଉତ୍ତର ଦେଇଥୁ ଅନ୍ତରାଳାନ୍ତରେ ।
କରିବେ କ୍ରେମିକ ଡେଟା, ଜିବାଧିକ
ବିବିଧ ବିକ୍ରିତର, ତେଣୁମେହି ସାହୁର ଉତ୍ତରାଳ
ଅନ୍ତରେ କଥା “ କରିବ ପାହୁଦ୍ୟ ” ର ଧରେ
ପରିବର୍ତ୍ତନ ଦ୍ୱାରା ।

ଏହାରୁ ମହାରାଜାଙ୍କ କିମ୍ବା ମୁଖ ସବୁ—
କେବିଏହାତୁ; ପ୍ରସ୍ତରର ପରିମାଣ କ୍ରିୟାବ୍ୟକ
କରିବାରେ କିମ୍ବାକି କରିବାକି କୁଣ୍ଡ ସମସ୍ତରେ
ଦେଇ, କାହାର କିମ୍ବା ଶୁଣସମାଜର ଦେଇ,
କିମ୍ବା ସମେତ ବ୍ୟବଦ୍ୟାନମୁଖୀଙ୍କ ପରିମାଣକ
ବ୍ୟବ ଦେଇ, ଜାଗମୁଦ୍ରାବ୍ୟକର୍ତ୍ତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ
କାହାକୁ ହତକ ଥମେଇ ଦେଇ କାହାର ଶୁଣସମାଜ
ପାଦାରସ ବ୍ୟବମାତ୍ରର ସାଧାରଣ କରେ ।
ଏହାରୁ ମହାରାଜାଙ୍କ କିମ୍ବା

ବୁଦ୍ଧିମତ୍ତା ପ୍ରକଳ୍ପକେ ।
ବୁଦ୍ଧିମତ୍ତା ମହାନ୍-ଅଧି କାର୍ଯ୍ୟକା ଖେଳ
କରନ୍ତି ଏକ କମିଶ୍-କିମ୍ବାକ ଅପରେଟରଙ୍କ
ଅନ୍ତରେ ପରିପ୍ରକଳ୍ପ କର ନ ସମାଧିଲେ ଅବ୍ୟାପ୍ତ
ମାତ୍ରକୁ କୋଟିର ଅପ୍ରକଳ୍ପ ଅନୁରୋଧ
କରିଯାଇ ହେବାକୁ ବାରାନ୍ଦ୍ରାକୁ
ଅବ୍ୟାପ୍ତ ପ୍ରକଳ୍ପ ଦେଖି କର୍ତ୍ତବ୍ୟ, ଅବ୍ୟାପ୍ତ
କରିବା ଦିଇବା ।

No. 18 WANTED. 29-9-23
An English knowing clerk
having a fair knowledge of
Zemindari work. Must Write
a neat hand both in Oriya and
English. Salary Rs 20 rising to
Rs 25-in 5 years. Apply with
testimonials and reference to
Babu Sarat Chahdra De
Sub-Manager
Rutton Estate Cuttack

No, 18 WANTED. 29-9-23
An English knowing cler

An English knowing Clerc having a fair knowledge of Zemindari work. Must Write a neat hand both in Oriya and

2. A Heat band both in Oriya and English. Salary Rs. 20 rising to Rs. 25-in 5 years. Apply with testimonials and reference to Babu Sarat Chahdra De
Sub-Manager
Rutton Estate, cuttack

SANSKRIT ASSOCIATION, BIHAR AND ORISSA.

NOTICE

Applications in the prescribed form and fees for admission to the various Sanskrit Examinations of 1924 will be received from the candidates of the Province through their respective District Inspectors of Schools and from candidates appearing from outside the Province direct in the office of the Sanskrit Association, Bihar and Orissa, Patna, up to the 10th of November, 1923, at the latest.

Sd- H. chand
Secretary,
Sanskrit Association, Bihar and Orissa

2.9.21

NOTICE.
The first, Second and the Title Sanskrit Examinations of
1924 will be held from the 10th to the 17th March, 1924
with two papers each day, according to the following
programme.

FIRST SANSKRIT EXAMINATION

Tuesday, 11th March 1924. 11 A. M. to 1.30 P. M. Paper I
2.30 P. M. to 5 P. M. Paper II
11 A. M. to 1.30 P. M. Paper III
2.30 P. M. to 5 P. M. Paper IV

SECOND SANSKRIT EXAMINATION

Monday, 10th March 1924, 11 A. M. to 1.30 P. M. PAPER I
Tuesday 11th March 1924, 2.30 P. M. to 5 P. M. PAPER II

11 A. M. to 1.30 P.M.

Wednesday, 12th March 1924, 11 A. M. to 1.30 P. M., Paper V
2.30 P. M. to 5 P. M., Paper VI
TITLE SANKEY, W.

THE SANSKRIT EXAMINATION
March 1924

Wednesday, 13th March 1924, 11. A. M. to 1.30 P. M. Paper I
2.30 P. M. to 5 P. M. Paper II
Friday, 14th March 1924, 11. A. M. to 1.30 P. M. Paper III

2.30 P. M. 60°F.
16 March 1924

Saturday 15th March 1924, 11 a. m. to 1.30 p. m. Paper IV
2.30 p. m. to 5 p. m. Paper V
Monday, 17th March 1924, 11 a. m. to 1.30 p. m. Paper VI
2.30 p. m. to 5 p. m. Paper VI

Sd/- E. chand
Secretary,
Sanskrit ASSOCIATION, Bihar and Orissa

Digitized by srujanika@gmail.com

ଶକ୍ତିକାଳେଣ୍ଡରିକା

ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣର ବା ୨୫ ରଖ ଖାନି ବାବୁ

Digitized by srujanika@gmail.com

୪ ଦିନରେ-ତାରେବାବା ମଧୁଗୁରୁଙ୍କ ରାଜ୍ୟା
କରିଗାନ୍ତି ତୁମାରେ ମାନନ୍ତି କହନ୍ତି ରେ
ମୁହଁରିବିବି ପତେ । ଏହି ତୁମାରାପାପା କାହିଁ କି,
ହରିନଟାରେରେ ସୁଖଖାତ ବର୍ତ୍ତମାନ ଭରତରେବେ
ଲାଗନ୍ତି, ଏହି ଜାତାର ପ୍ରଭାବ ଦେଖିବା
ଦେଖିଅଛୁ । ସୁଦେଶା ଅନୋକନ ହେଉଥା
ଦୂରବିପରିବିରୁ ନେବାପି ମେଲର ଦୂର
ନରାତ୍ମକରି ପ୍ରସ୍ତୁତ ପକ୍ଷମାନ କବେ
ଏହି ଗଠନ କବିତା ତୁମାର ପରିବାରମାନ କବିତା
ଅପର ଅବପ୍ରା କରିବ ପରିବା ଜାତେଶ୍ଵରଟିର
ମଧୁଗୁରୁ କିମ୍ବା ହାତରୁ କାହିଁ ଅର୍ଥବ୍ୟକ୍ତିର
କାହାକାନ କେନ୍ତାବିଶ୍ଵାର, ଯାତ ଦେଇ-
ପାରେ । କିମ୍ବାରେ ଉତ୍ତର ଟାଙ୍କେର ତାହାର
ଅକ୍ଷୟସ୍ଥ ଓ ପ୍ରାର୍ଥନାରକ ଭାବୁତ । ଏହି
ପାଶୀ ଫର୍ମନ ପତେ ।

ବନ୍ଦୁ ଶିଳ ବ୍ୟବସାୟରେ କୌଣସି ଦେଖିବା
ପାଇଁ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନାର ବିପରୀତ ହେଲା । କୁଣ୍ଡି
ତ ବିଦୁଷଧାରୀ ଦେଖ ଥିଲା । ମଧ୍ୟ ଉଦ୍ଦିଶ୍ୟ
ଶିଳ୍ପୀ ଏକାତ୍ମକେବେଳେ କେବଳ ବ୍ୟବସାୟ କରି
ନେଇ ବିଦେଶରେ ପାଇଁ ହତ କଲାକାରୀଙ୍କର
କର୍ତ୍ତା କିମ୍ବା ଅକ୍ଷର, ଅଥବା କର ଦେଖିବେ
ପାଇଁ କୋଣେ ବ୍ୟବସାୟ ନେଇଲାହୁ । ଏହା
ଦେଖି ଉଦ୍ଦିଶ୍ୟ ଶିଳ୍ପୀ ଉପରେ ମହିଳା
ବ୍ୟବସାୟରେ ଏ କେତେ ଅଧିକର୍ତ୍ତା କରି ଦେଇବେ
କାହିଁବର ବିଶ୍ଵାସ ନଥିଲାଏ । ମଧ୍ୟବାହୀନୀ
କାହିଁବର ଶିଳ୍ପୀରେ କାହିଁ ଦେଇ
ଦେଇଲା । ଦେଖାଇଲା ମଧ୍ୟବାହୀନୀରେ
ଶାବ୍ଦୀ କଲାକାରୀଙ୍କ ସେ କୁହକୁମ୍ବ ହୋଇ
ଥିଲା ।

ଦୁଇଟି ହାନେହସତି ତେଣିଥି ବାହୁମାନ
ପ୍ରାସାଦ କରିବା କିମ୍ବା ସତ୍ତବ ବିଦ୍ୟାନ୍ତରେ ॥
କମ୍ବରେଷ ସତ୍ତବ ତେଣରେ ଯେ ପ୍ରାଚୀନେ
ଚମକି ପାତ୍ରର ହେଉଥିଲା, ତାହା ଏ ଦେଶର
ତକାମ୍ବୁ ଏବଂ ଏ ଦେଶରେ ମହୁରା ନମନ
ଦେଶରକାଳ ଦୁଇଧରୀର ହରିଯାଣା
ମୁଣ୍ଡେ । ଏ ଦେଶର ଚମକାଳୁ ଏହି ଦେଶରେ ଏହି
କର୍ମାର୍ଥମନ୍ଦରହାନ୍ତିର ପାତ୍ର କରିବା ମଧୁବାବୁରାଜର
କଟିଦୟା ପକାରୁ ସେ ଅର୍ଥ ମାହାର ସାହୁରୀ
ଦେଶର କାଳ ନାନାପ୍ରତିକାର ସମ୍ମାନକାଳ,
ଚମକା ପ୍ରଧାନକାଳ ପିଲ କରିଥିଲୁଛି । ଏବଂ
ଯେହି ପ୍ରତିକାରେ ପାତ୍ର ତେଣମୁଣ୍ଡା ପାତ୍ରା-
ମାନ୍ଦ ଦେଶ କରେନ୍ତିର ସୁରକ୍ଷା ଲଭିତହେଉଛି ।
ଏହି ସତ୍ତବ କରିବାରେ ମଧୁବାବୁରାଜ ଯେବେଳେ ଏହା
ପ୍ରମାଣ ଦେଖାଲୁ ହେଉଥିଲା, ତାହା ମୁହଁରା

କୁଳାଳାରୁ କାଳକ ପଦକ ପାଇଁ ।
କୁଳାଳାରୁ ପ୍ରମାଣୀତ ଗନ୍ଧ
ହୋଇଥାଏ ବର୍ତ୍ତମାନ ପର ପଦକାର ପଦ୍ୟ
ଦେଇଛି । ସବେଳାକି ଦକ୍ଷ କେବଳ ସୁଜାତା
କାନ୍ଦରମାନଙ୍କାର କଥା କିମ୍ବା ତମକାର
କନ୍ତୁପମାନ ପ୍ରକଳ୍ପ ହୋଇପାରେ କିମ୍ବା
କୁଳାଳାରୁ କୁଳାଳାରୁ କେବଳାନ୍ତିରୁ
ବର୍ତ୍ତମାନ ବ୍ୟକ୍ତି ଯଦୁଗାନ୍ତେ ଯବାର୍ଥ ଯଦୁଗା-
ନ୍ତୁପମାନ ପ୍ରକଳ୍ପ ହୋଇପାରେ କିମ୍ବା

କାଳ ଜଳ ଭାବରୁ କହୁଥିଲେମାନଙ୍କେ ଏଥିରେ
କଥା ଓ କଳାର ଦୁଇ', କୌଣସି ଏବଂ ଅଭାବର
କଥାମୁଦ୍ରା ଏହି ଦୁଇଟି ଟାରେମର ପୁଣ୍ଡିକ
ବିଲୁବଳେ ଠାଙ୍କ କରି କେବଳମାତ୍ରାଙ୍କ ଜାଗରେ
ପାତନେବଳ ଦୁଇତିମାତ୍ର । ଉଠିବାମାତ୍ରଙ୍କ ଏ
ପୁଣ୍ଡିକୁ କି କୁଣ୍ଡ ଯେବେଳେମାତ୍ରଙ୍କ ଧାରାବାହି

କୋର କମ୍ପ୍ୟୁଟର କୁ କର କରିବାର କଥିବାକୁ
କାହା ବେଳେ ଏକକ୍ରମ ଶବ୍ଦ ଶବ୍ଦ କାବିକାଳୀ
ଯେଥିରେବେ କଥାଟିଏ ରକଳିଟାକେବି ମାତ୍ର
ଲୁହକରିବ ତାହା ଉପରିକାହିଁମାତ୍ର ଅଛି
ଯାଇବି ।

କଣ୍ଠରେ କାହାର ପୁରୁଷଙ୍କର କାହାର ପୁରୁଷଙ୍କର
କାହାରଙ୍କର ପୁରୁଷଙ୍କର କାହା କାହାରଙ୍କର କାହାର
ଯେ ସୁଖାତି ପ୍ରାପନ କରିଅଛୁ, ସେହି ପକାରେ
ପମ୍ବେମାତ୍ର କୁହ ଅନୁଭୂତି କରୁ । ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ
କରେ ପୁରୁଷ କମଳାର ଦୁଃଖମାତ୍ର ଯେବେ
କରେଇବେ, ସବେ ସୁଖାତିଲ୍ଲବୁ । କରିଅଛୁ,
ଅଧ୍ୟାତ୍ମବୁ ତାହା ବହୁପଦମାତରେ ହୋଇବା
ପରୁ କ ନିରାଚୁ କରେ କରୁଗଲା
ହୋଇପାରୁ କହି ।

ବନ୍ଦୁମାତ୍ର ଉତ୍ତର-କାନ୍ଦର କଣ୍ଠାନବ ମର୍ଦ୍ଦ
କରି ତ ୮୦୦୦୦ ଟା (୫୦୦୦୦) ଦେବ,
କାନ୍ଦରରେ କାନ୍ଦର କାନ୍ଦର କନ୍ଦର ଏବଂ
କନ୍ଦର କନ୍ଦର ଏବଂ ପ୍ରକାର ପରିମାଣରେ
କମାକ କମାକ କମାକ ହେଉ ଦେବ
ପ୍ରଦେଶର ମର୍ଦ୍ଦିବ । ଏହି ତ ୮୦୦୫୦୦ ଟା

ପରିବହନ କାର୍ଯ୍ୟ, ୧୦୦ ପଣ୍ଡବାର ଅଣିମେ
ବେଳ ହେଲାଏଇ । ସମ୍ବନ୍ଧାବଳୀ ଲେଖେ
ବିବୁନ୍ଦର କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଣିମେ ହୋଇ
ପାଇଥିବେ, ଏହି ପକାଏ ପ୍ରତିବନ୍ଦିତ ମୁହଁ
୧୦୯୬୩ ବିଲୁପ୍ତିକାରୀ ହେଲାଏଇ । ବିବୁନ୍ଦରକେ
ଏହି ଦେଶମୁକ୍ତ ପ୍ରତିବନ୍ଦିତ ଏହି ତେବେ
କୁଟି, ଅନ୍ଧମୁକ୍ତ ଏବେଳାମୁକ୍ତ କୋରି
ଏହି ପରିବହନ କାର୍ଯ୍ୟ କିମ୍ବା କିମ୍ବା

ଅଧ୍ୟୟେ ପ୍ରଥମ ଶତ ଅୟାତ ଯାଇ
କାରଣେ କରି ଯେଉଁ କାର କରୁଥିଲା,
ତଥିରୁ ମହିଳା କେତେକ ଅନ୍ତି ଦେଖିଲୁ ଅଧ୍ୟାତ୍ମି
ପଦଧତିର କର ଏହାକାହେବ କରିଲୁ
କେବେ ଅଧିକାର୍ଥ । ବର୍ତ୍ତମାନ ତେଣାମାତ୍ରେ
ମାତ୍ରେ ଶପାନ କାହାର ଅଧିକାର୍ଥ ନାହିଁ
ପ୍ରତିକାର କରି, ତାହାରେଲେ କରିବାରେବେଳ

— ० —
କୁଳଙ୍କ ପ୍ରେସ
ସୁନ୍ଦରୀର କୁଳଙ୍କ ପରାମାର୍ଦ୍ଦ ଅବସ୍ଥା
କି କରିବାର କାମକରିବାର କୁଳଙ୍କରେବେଳେ
କେ ପରାମାର୍ଦ୍ଦ କରି କରିବାର ପରାମାର୍ଦ୍ଦ
କରିବାର କୁଳଙ୍କରେ କରିବାର କରିପୁଣ୍ୟକାରୀ
କରିବାର ସମ୍ମାନର କୁଳଙ୍କ ମନୁଷ୍ୟର ମନୁଷ୍ୟର
କରିବାର କରିବାର ।

କଳାକାରଙ୍କରେ ମହାକାଳ ପ୍ରତିଭାରୁ ଉତ୍ତାପନରେ ପ୍ରାପନ ବସନ୍ତ ପରିବହି ପଦ୍ମମନ୍ଦିରରୁ ମହାପଦ୍ମ ବଜାରରୁ ଏବଂ ପମାଦିତ ପ୍ରକାଶକରୁ ପ୍ରାଚୀନତାରେ ।

ପୁନଃପଦ୍ମ ଅବର୍ଗନ ପଦ୍ମରୁ ଏହି ପଦ୍ମ

ପ୍ରତିଭାରୁ ଉତ୍ତାପନରେ ପ୍ରାପନ ବସନ୍ତ ପରିବହି ପଦ୍ମମନ୍ଦିରରୁ ମହାପଦ୍ମ ବଜାରରୁ ଏବଂ ପମାଦିତ ପ୍ରକାଶକରୁ ପ୍ରାଚୀନତାରେ ।

ପୁନଃପଦ୍ମ ଅବର୍ଗନ ପଦ୍ମରୁ ଏହି ପଦ୍ମ

ସବୁ ମେନେଇଲାର ବାକୁ ପୁଣ୍ୟ ମାନକରୁ
କରୁ ହାତୁମୁକ୍ତରେ ପରିଷର ବିରଳ
ବନ୍ଧୁରେ ବନ୍ଧୁମାନ ମାନକରୁ ପରିଷରେ ଅନ୍ୟ
ମନ୍ତ୍ରକୁ ବ୍ୟାସ ପ୍ରାୟର କରାଯାଇଛନ୍ତି । ଅଚଳମେ
ଟେ ହଲୁମୁକ୍ତ ପ୍ରାୟରରେବା ଉତ୍ସମ୍ଭବ
ମେହରଣ୍ଟି । ୨୦୧୦ ମାର୍ଚ୍ଚି ୨୦୧୦

ପ୍ରାମାଣ୍ୟ ହାତ ବିଜ୍ଞାନୀୟ କାର୍ଯ୍ୟ ପୂର୍ବରୂପ
କାର୍ଯ୍ୟ କରାଯାଇଥିଲୁ । ଏକାଥିବେ ପ୍ରାମାଣ୍ୟ
ଦେଖିଲାମନେ ଓ ଅର୍ଦେକିଲା ଯୋଗଦିକେ-
ଲେ । କଟକର ତୁମ୍ଭେ, ସବେଳେବେଳେ ଖାଲିଲୁ
ବୁ ଲାଗାଇବଣ ପାହୁଣ୍ଡିବ ବି, ଏକ
ହାତ୍ୟ ସବୁଠି ଆବଶ୍ୟକ କରିଲେ
କରାନେ ଦାରେଖା, ଉଚ୍ଚା ଏହି କରିଲାକ
କା ଏହି ସବୁଠି କହିବ କିମ୍ବା କରିଲେ ।
କଣାରଙ୍ଗ ସବୁଠି ଅର୍ଦେକିଲାମନ୍ତିର ଜୀବ-

ପଦମେଦେଇବ ନାହିଁ ଶାଲଧୂଳ ପ୍ରାପ୍ତ
ଏବା କଥତିର ଜେ ୧୦ ସଂସ୍କୃତଚୋଇ ଏବା
ଶାନ୍ତି ଅନୁଭ୍ଵବ ଦିଦ୍ୟାଳୀର ପ୍ରାପ୍ତ କଥର
କାହାର ଧରୁକରୁଥିଲା ।

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ

ଏହିକଥାରୁ । ମୁନ୍ୟ, ଅବରଗେହ
ହେଉ ବିବୁନ୍ଦରେ ପଥ ଉତ୍ତରର ପ୍ରେମାବଳୀ
ରେ ବଢ଼ି ବଢ଼ି କାର୍ଯ୍ୟର ପ୍ରୟୋଗ
ଦେଇବାହୁତି । ସମ୍ବନ୍ଧବିଦ୍ୟାରେ ଏହି ଏକ
ବ୍ୟକ୍ତିର ପରିମାଣ ମାନନ୍ଦର ଦାର । ସମ୍ବନ୍ଧ
ବ୍ୟକ୍ତିରେ ଏହି ବିଶ୍ଵାସକ ଅନୁମତିରୁ ଦେଇ ଦିଲ୍
ଗନ୍ଧବସ୍ତ୍ରାବ ଦାକିଛି, ଅଥବା ପରିମାଣରେ
ଏହି ସମ୍ବନ୍ଧ ମୁନ୍ୟମାନକର ଦର୍ଶନ
ଗାହ । ଏହି ୧୯୦୮ ଖାତୀ ମାତ୍ର ପରିମାଣ
ଦିଲ୍ ମନ୍ଦିରମାନଙ୍କୁ ୧୦୦୦,
ଦେଇପାଇଁ ଏକ କରଣ୍ଟେ ଲାର୍ଥୀ ହୋଇଥୁ
ଅଛିବୁ । ଏହି ଦେଇବାକୁମାତ୍ର । ଉତ୍ତରର
ପ୍ରେମାବଳୀରେ ବଢ଼ି ବଢ଼ି ଶୁଦ୍ଧତା ବାଲକର
ପୁଣ୍ୟର ଦର୍ଶନ ସବାର ଦେଖିପରିମାନକର
ମନୋ ଆପି ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଥିବୁ । ମୁନ୍ୟମାନ
ମନ୍ଦିର ବିଶ୍ଵାସକା କିମ୍ପରିର ବିଶ୍ଵାସକା
କର୍ମକଳ ମୁକ୍ତ ଦେଖିପରି ଦୁଃଖ ଦେଇବା
ମୁନ୍ୟମାନଙ୍କ ଉତ୍ସର୍ଗ କଥାରୁ ଏହିନ୍ତି
ଦେଇବ ଦେଇବ ବର୍ତ୍ତିପନକୁ କରିବିବା
ବହୁତେକୁ, ଏକ ମେନାନବିର ପତ୍ର ଯୁଗର
ଅନ୍ତରେକି ଏହି ଏହିଥିରୁ ଏହା ସମ୍ବନ୍ଧବିଦ୍ୟା
ବ୍ୟକ୍ତିର ମାତ୍ରର ମଧ୍ୟରେ ।

ଶ୍ରୀକୃତ୍ସନ୍ନାମି

କାନ୍ତିର ମୁନ୍ଦ୍ରପ, ଅବଳମ୍ବନ
କରି ବିନ୍ଦୁରେ ଯନ୍ତ୍ରିତ ମୁନ୍ଦ୍ରମାନ୍ଦି-
ରୀ. ବଜା କରି କାନ୍ତିର ଯେତେ

ଠେବୁବ ଏଥିରେ ଅମୁରାକବର ହେବୁ ।
ଦଳକ ଶଖକୁ ଅବଗଠ କେଲ କରିଦେଖି
ବକାର ପରିବାଟ କରିବା ପରି ଅଗ୍ରହ
ମହାମୂଳ ଅବରେଖ ଦରୁଅଛୁ ।

ଶତକ ମେଥାନ ଟେକ୍

କ୍ଲିକଟାର ଜଣେ ମୌର୍ଯ୍ୟ ମୁହୂର୍ମାତ୍ର
ମାତ୍ରକ ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରଭୁର କରିଅପ୍ରତି ଯେ, ହନ୍ତି
ମାତ୍ରକୁ ଶାସ୍ତ୍ରିତେବେଳମାତ୍ରେ ଶୀଘ୍ର ତୀରି
ପଥ୍ୟରେବେ କଟି ସୁଧା ଉତ୍ତରକ
ଆବଶ୍ୟକ୍ତି । ଯେ ଅନ୍ତର୍ମୁଳ ହେଲେ ହୁନ୍ତି—
ମୁହୂର୍ମାତ୍ର ମାନ୍ୟରୁତିକ କ୍ରାନ୍ତି ମୁହୂର୍ମାତ୍ର
କୁଟିଲେଇ । ଅନ୍ତର୍ମୁଳ ହୁନ୍ତିମା କି ସୁନ୍ଦରେ
ଧ୍ୟାନଦେଇବେ ଏହି ଦେବତା ମୁହୂର୍ମାତ୍ରମାତ୍ରରେ
ଏହି ପୁରୁଷର ଅଧିକାର ହେବିବ । ଏକଟା
କୋରିବର ମଧ୍ୟ ଦେଇଲୁଛି । ଯୋଗୁଣ ଅଛି
ମୁହୂର୍ମାତ୍ରମାତ୍ରର ଏହି ମଧ୍ୟରେ କିନ୍ତୁ ମାନ୍ୟ
କୁଳ ଅଧିକାର ଦେଇଲୁଛାଏ କୁପରୁଷଟ୍ଟି । ଏହିର
ପ୍ରଭୁର କରୁଥିଲା ମୌର୍ଯ୍ୟକୁ ସରକାରକ
ଦକ୍ଷିଣେମାତ୍ର ବ୍ୟକ୍ତିଗୁଳୀ ନବିନୀ ଏହି ମୁହୂର୍ମାତ୍ର
ମାନ୍ୟ ବନ୍ଦର ଦେଖିପ୍ରତିବ କର ବା ବାବୋ
କୁପରୁଷର ମୁହୂର୍ମାତ୍ର ସମାଜର କେତୋମାତ୍ରକର
ଆପଥରଣା ଅକର୍ମନକ କରିବ ଉଠିବ ।

— ୨ —

ମୋଳିରିଥା ।

ମେଲାଳ

ପାତା ୧୩୭-୧୩୮

ହୁନ୍ତିକ କାହାରେ କରିବି ଏକାକି କାହାରେ
କୋଟି ଦିଲାଖାର୍ପିଲୁ, କେବେବେଳାକି କାହାରେ
ମୁୟକରୁ ବହୁତ ଦୁଇମୁଦ୍ର ଏବଂ ସାହିତ୍ୟରେ
ଅନ୍ତର୍ଭାବୀ ସମାଜବିଦୀର ଅଭିଭାବକରେ
ଏବଂ ଉତ୍ତରାଧିକାରୀଙ୍କ ବିଭାଗରେ ଏବଂ ବିଭାଗରେ

୧୦ "ଶବ୍ଦ କବିତାର ଅବସାନ

କରିଲାମା କବିତାର ଶାସନ ପାଇଁ ମରି
ଛି ୧୩. କବି ହେଲେ ପ୍ରଦେଶ ଜତା କବି
କାହିଁକିମୁଁ ଜାତିର ଅନ୍ଧାର ଦ୍ରୁଷ୍ଟିତାମ୍ଭାନ୍ତିରେ
ମନ୍ଦିରରୁ ଦୟା ମନ୍ତ୍ରକାଳୀନ ବନ୍ଦିତକେ, ମନ୍ଦିରରୁ

1

১০৮৪১৩

